

Jerzy Matysiak, Tomasz Prokop

Zakrzówek Szlachecki, st. 5, gm. loco,
woj. piotrkowskie, AZP 81-49/35

Informator Archeologiczny : badania 30, 121

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wytyczno, st. 5,
gm. Urszulin, woj. chelmskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Zakrzów, st. 1, gm. Niepolomice,
woj. krakowskie

patrz: mezolit

ZAKRZÓW, st. 2,
gm. Niepolomice,
woj. krakowskie,
AZP 103-58/80

- cmentarzysko kultury lużyckiej (średkowa i późna epoka brązu)
- ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego

Sondażowe badania wykopaliskowe w związku z budową autostrady A4, przeprowadzone przez Krakowski Zespół do Badań Autostrad. Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Założono wykopy sondażowe o powierzchni 150 m².

ZAKRZÓWEK SZLACHECKI,
st. 5, gm. loco,
woj. piotrkowskie,
AZP 81-49/35

- cmentarzysko kultury lużyckiej (średkowa i późna epoka brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Jerzego Matysiaka (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi), z udziałem Tomasza Prokopa. Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Wytyczono 8 wykopów o łącznej powierzchni 500 m².

Odkryto 42 groby ciepłopalne i 6 obiektów, z których 2 można interpretować jako pochówki symboliczne. Cmentarzysko ulokowane jest na południowym stoku lekkiego wzniesienia – koncentracja grobów popielnicowych znajdowała się w jego południowej części. Groby zalegały płytko, na głębokości 25-40 cm, w warstwie żółtego piasku. Tylko w 9 grobach (8 jamowych i jednym popielnicowym) można było wyodrębnić jamę grobową. Osiemnaście grobów oznaczonych było kamieniami eratyicznymi, w tym 2 brukami. Z 42 pochówków ciepłopalnych 9 było popielnicowych, a 33 jamowe. Wśród tych ostatnich 3 były podwójne, 1 potrójny, a 2 jamowo-popielnicowe, przy czym w grobie nr 34 znajdowało się 5 pochówków popielnicowych i 2 jamowe. Z wyjątkiem grobu nr 27 popielnice we wszystkich grobach miały formę dużych naczyń wazowatych dwustożkowatych lub baniastych, z cylindryczną, zwężającą się szyjką, górą gładkich, poniżej załomu brzuśca obmazywanych, zdobionych niekiedy plastycznym ornamentem. Groby wyposażone były głównie w przystawki – czarki, naczynia wazowate dwustożkowate i baniaste, misy, oraz miniatury tych form, gładkie, niekiedy ornamentowane; znajdowano także fragmenty naczyń gładkich i chropowatych. W 13 grobach (w tym dwóch popielnicowych) wystąpiły ozdoby lub ich fragmenty wykonane z drutu brązowego – m.in. w grobie nr 19 szpila z rozklepaną i podwiniętą główką, a w grobach 5 i 39 fragmenty ozdób z żelaza. W grobach nr nr 39 i 41 odkryto po dwie grzechotki gliniane, zaś w grobach 37, 38 i 39 po jednym fragmencie rączki. W dwóch pochówkach znaleziono przedmioty gliniane, które mogą być interpretowane jako amulety: w grobie nr 10 płaska tarczkę z dziurką w środku, a w grobie nr 38 przedmiot w kształcie litery L.

Badania będą kontynuowane.

ZBROJEWSKO, st. 3,
gm. Lipie,
woj. częstochowskie,
AZP 83-45/59

- cmentarzysko kultury przedłużyckiej (wczesna epoka brązu)
- cmentarzysko birytualne kultury lużyckiej (średkowa i późna epoka brązu)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w czerwcu i lipcu przez prof. dr. hab. Marka Gedla (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii UJ. Trzydziesty szósty sezon badań. Kontynuowano badania wyodrębnionego skupienia pochówków z epoki brązu w północno-zachodniej części stanowiska. Przebadano powierzchnię 1,86 ara.

Odkryto 25 obiektów (nr nr 1227-1248, w tym też 1240A, 1240B i 1240C). Stwierdzono znaczne zróżnicowanie obiektów. W ośmiu przypadkach były to groby szkieletowe, w których szczątki kostne zmarłego uległy całkowitemu rozkładowi w piasku, nakryte podłużnymi brukami kamiennymi, zorientowanymi w przybliżeniu wzdłuż osi północ-południe (nr nr 1230, 1232, 1234, 1239, 1241, 1244, 1245 i 1246). Wśród kamieni bruku rozrzucone bywały drobne ułamki ceramiki. Pod brukami znajdowały się podłużne jamy grobowe, na ogół obstawione kamieniami. Zmarli wyposażeni byli w naczynia gliniane, ustawione w północnym i południowym krańcu jamy, a w grobie 1239 znaleziono ponadto dwie bransolety brązowe, ułamki brązowej szpili i kółko z drutu brązowego. Również w ośmiu przypadkach w jamie grobowej złożone były przepalone kości (nr nr 1229, 1233, 1237, 1240, 1240C, 1242, 1243 i 1248). Niektóre z tych grobów, podobnie jak pochówki szkieletowe, nakryte były po-